

Joensuun kaupunki

Kaupunkirakennepalvelut

Yhdyskuntasuunnittelu, kaavoitus

Lausunto Torikatu 26:n asemakaavan luonnosvaiheesta

Mielestämme Inarin talon ohella Wanhan Jokelan talon kiinteistö tulee suojella ja säilyttää asemakaavalla sen kiistattomien ja aiemmin moneen kertaan todettujen ja perusteltujen rakennus- ja kulttuurihistoriallisten sekä sosiokulttuuristen arvojen takia. Mielestämme myös tulee kunnioittaa Rva Irene Turusen tahtoa. Hän testamenttasi tontin kiinteistöineen nimenomaan Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseuralle. Mittavat korjauskustannukset aiheuttavat uudelle omistajalle kuitenkin ongelman, johon kehoitamme vielä etsimään ratkaisua.

Aiemman omistajan tahdosta rakennuksen molemmat siivet eli elokuvateatteri ja hotelliravintola ovat lähes alkuperäisessä asussaan. Wanha Jokela on on koko Suomessa harvoja autenttisen miljöönsä säilyttäneitä ja edelleen käyttökunnossa olevia hotelliravintoloita. Kaupunkikuvallisesti kiinteistö kuuluu 1930-luvulla rakennettuihin julkisiin tiloihin, joita Joensuun kaupungissa ei ole enää lainkaan alkuperäisessä käytössä. Suojeltuna ja alkuperäiseen julkisivuasuun palautettuna Kino Karjala ja Wanha Jokela muodostavat jo suojellun Inarin talon kanssa rakennushistoriallisesti arvokkaan pihapiirin. Suojeltavaksi esitetyllä rakennuksella on lisäksi monikerroksinen kulttuuri-identiteetti, jolla on myös valtakunnallista merkitystä ja tunnettuutta. Museovirasto on myös todennut vuonna 2013 lausunnoissaan useaan otteeseen, että Wanhan Jokelan ja Kino-Karjalan rakennuksella on merkitystä rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain tavoitteen eli rakennetun kulttuuriympäristön monimuotoisuuden ja erityispiirteiden turvaamisen kannalta. Kohteen merkitys liittyy paikalliseen rakennushistoriaan, erityisiin ympäristöarvoihin suhteellisen nuoren kaupunkikuvan maamerkinä sekä rakennuksen käytön vaiheisiin. Suojelun edellytyksistä korostuvat rakennuksen symboli- ja identiteetti-arvot. Myös Museovirasto pitää kohdetta vähintään maakunnallisesti merkittävänä kohteena. Museovirasto on myös todennut, että Europa Nostra Finlandin esitys Wanhasta Jokelasta Euroopan kulttuuriperintökohteeksi osoittaa kohteella olevan merkitystä myös yli maakunnan rajojen.

Kaavassa on vastakkain kaksi erillista vaihtoehtoa, joista jälkimmäinen esittää Wanhan Jokelan purkua ja asuin- sekä liiketilan rakentamista tilalle. Suunniteltu uudisrakennus muuttaisi kiinteistöä yksityisempään ja välineellisempään suuntaan, kun Torikatu 26 on aiemmin tullut tunnetuksi yhteisöllisestä ravintolasta. Joensuusta ja muusta Suomesta puuttuu vastaavia tiloja, joissa kävijät voivat keskustella kulttuurivaikuttajien kanssa avoimesti. Purku-uhan myötä on korostunut tarve saada sellainen tila kaupunkiin. Vuosien kamppailu Wanhan Jokelan säilyttämiseksi on todiste aineettomista arvoista, jotka ovat lopulta itse kulttuuriperinnön ydintä. Historia ja yhteiset merkitykset eivät ilmene samalla tavalla monissa arkkitehtuurisesti arvokkaissa ja paremmassa kunnossa säilyneissä rakennuksissa.

Vanhan säilytys ja korjaus maksaa useinkin merkittäviä summia. Nyt tulee etsiä ratkaisuja, joissa lasku ei kaadu nykyisen omistajan harteille valtavina taloudellisina tappioina. Kun Wanhalla Jokelalla on yhä merkitystä maakunnan rajojen ulkopuolella, kansallisia ja kansainvälisiä yhteistyökumppaneita kannattaa yhä etsiä. Tämä voi kääntää odotukset tappiosta taloudelliseksi voitoksi. Joensuun Kaupungilla ja Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiöllä on, lähinnä Wanhan Jokelan voimalla, mahdollisuus hyödyntää Torikatu 26:n kiinteistöjen imagoarvo ja tunnettuus matkailun, karjalaisen kulttuurin ja omaleimaisuuden voimavarana ja vetovoimatekijänä.

Joensuun Seudun Luonnonystävät ry:n mielestä Wanhan Jokelan kiinteistö on kaikki em. seikat huomioden niin arvokas, että sen asema tulee huomioda ja suojella asemakaavoituksen yhteydessä. Rakennukseen on tallentunut merkittävä osa 1900-luvun pohjoiskarjalaista kulttuuria. Se edustaa kaupunkikuvaa, joka on ehditty jo suurelta osin tuhota. Joensuussa tulisikin säilyttää harvat vielä säilyneet eri aikakausien rakennuskerrostumat.

Ystävällisin terveisin

Joensuun Seudun Luonnonystävät ry.

Hallitus